

V Praze dne 11. 8. 2020

POSKYTNUTÍ INFORMACE
dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím,
ve znění pozdějších předpisů

č. 3/2020

Specializovaný finanční úřad obdržel dne 24. 7. 2020 žádost podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o svobodném přístupu k informacím“).
Žádost byla vyřízena dne 10. 8. 2020.

„Žadatel tímto podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, žádá o poskytnutí následujících informací týkající se cenové kontroly:
a) závěr cenové kontroly,
b) kopie protokolu o provedené cenové kontrole.“

Specializovaný finanční úřad na základě žádosti poskytl v anonymizované podobě požadovaný protokol o kontrole.

Specializovaný finanční úřad
nábr. Kpt. Jaroše 1000/7, 170 00 Praha 7

Oddělení cenové kontroly IV
Jurečkova 940/2, 700 39 Moravská Ostrava

Č. j.: 207877/19/4432-13737-800652
Spisová značka: 103484/19/443213737-17

PROTOKOL O KONTROLE

provedené podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a navazujících cenových předpisů, dále na základě ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o cenách“).

Kontrolní orgán: Specializovaný finanční úřad, Oddělení cenové kontroly IV

Kontrolující:

vedoucí kontrolní skupiny
členové kontrolní skupiny

Přizvaná osoba: žádná osoba nebyla přizvána

Kontrolovaná osoba:

adresa: Povodí Odry, státní podnik
Varenská 3101/49, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava
IČ (r. č.): 708 90 021
právní forma: státní podnik
datum vzniku: 1.1.2001
jednatel: Statutární zástupce státního podniku a tři zástupci.
Státní podnik zastupuje a za státní podnik podepisuje generální ředitel, v jeho nepřítomnosti zástupce v určené posloupnosti v případě nepřítomnosti předchozích.

Předmět kontroly: Dodržování ustanovení § 2 odst.3 zákona o cenách a navazujících cenových předpisů při pronájmu pozemků v období let 2016 až 2018.

Kontrolované období: od 01.01.2016 do 31.12.2018

Místo kontroly: Varenská 3101/49, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava

Informace o změně názvu útvaru SFÚ

Ke dni 1. 1. 2020 došlo na Specializovaném finančním úřadu k organizačním změnám, v rámci kterých došlo k přejmenování Oddělení cenové kontroly VII se sídlem v Ostravě na novou organizační složku, a to **Oddělení cenové kontroly IV**. Doručovací adresa ani kontakty na pracovníky provádějící cenovou kontrolu se tímto nemění.

Charakteristika kontrolovaného druhu zboží/předmětu činnosti kontrolované osoby:

Povodí Odry, státní podnik (dále též kontrolovaná osoba) provozovala dle výpisu z obchodního rejstříku především výkon správy povodí, kterou se rozumí správa významných vodních toků, činnosti spojené se zjišťováním a hodnocením stavu povrchových a podzemních vod v územní působnosti státního podniku Povodí Odry a další činnosti, které vykonávají správci povodí podle zákona č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 305/2000 Sb., o povodích, a souvisejících právních předpisů, včetně správy drobných vodních toků, jejichž správcem byl podnik určen.

Způsob cenové regulace:

Ceny pronájmu z pozemků včetně cen malých vodních elektráren (dále MVE) na nich postavených nebyly v kontrolovaném období předmětem regulace cen dle ustanovení části II. (§ 3 až § 10a) zákona o cenách. Pro sjednávání cen této služby (dále jen „zboží“) se vztahovalo ustanovení § 2 odst. 3 až 6 zákona o cenách. Uvedená ustanovení zákona o cenách však platila pouze za předpokladu, že prodávající zaujímá na trhu daného „zboží“ výhodnější hospodářské postavení (viz následný text tohoto protokolu).

I. Zahájení kontrolyPrvní kontrolní úkon, jímž byla kontrola zahájena:

Specializovaný finanční úřad, Oddělení cenové kontroly IV (dále též „cenový kontrolní orgán“ nebo „SFÚ“), zahájil cenovou kontrolu v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), (dále jen „kontrolní řád“) zasláním písemného oznámení o zahájení cenové kontroly č. j. 105141/19/4432-13737-800652 ze dne 12. června 2019. Kontrolovaná osoba si tento dokument převzala dne 13. června 2019.

II. Průběh kontroly a kontrolní zjištěníVyžádané podklady:

1. aktualizovaný výpis z obchodního rejstříku;
2. přehled o smlouvách za pronájem pozemků, na kterých se nacházejí malá vodní díla (elektrárny nebo jiná vodní díla), a to i pozemků, které nájemce přímo nevyužívá v souvislosti s provozem malého vodního díla (tzn. všech platných smluv v kontrolovaném období bez ohledu na skutečnost, kdy byly uzavřeny);
3. přehled o cenách za pronájem pozemků dle bodu 2 včetně určených podmínek, a to jak cen v době uzavření nájemní smlouvy, tak cen platných v kontrolovaném období;
4. sdělení, jakým způsobem a na základě jakých kritérií (parametrů) byly ceny za pronájem pozemků stanoveny;
5. pokud byly ceny stanoveny na základě znaleckých posudků, předložit k nahlédnutí tyto posudky;
6. předložit k nahlédnutí smlouvy za pronájem pozemků dle bodu 2 včetně dodatků.

Provedené kontrolní úkony

Kontrola byla zahájena na základě podnětu, který Specializovaný finanční úřad obdržel dne 14. května 2019. Kontrolovaná osoba na základě doručeného oznámení o zahájení cenové kontroly předala požadované podklady ve stanovených termínech. Dále byly vyžádány ze strany SFÚ podklady včetně upřesnění dle dalšího požadavku č. j. 164175/19/4432-13737-800652, které byly následně ze strany kontrolované osoby předány dne 2. 10. 2019. Kromě požadavků adresovaných kontrolované osobě si cenový kontrolní orgán vyžádal i podklady od ostatních povodí působících na území ČR podle správy jednotlivých povodí (zřízených státem), a to kromě povodí Odry, se jednalo o Povodí Vltavy, Povodí Labe, Povodí Ohře a Povodí Moravy. Nutno podotknout, že hlavní povodí jsou podle hydrologického pořadí jen tři a to jsou řeky I. řádu, které ústí do moře:

- 1 Labe;
- 2 Odra;
- 3 Dunaj.

V případě těchto vodních toků jsou připravovány studie o jejich možném propojení

Zjištění hospodářského postavení společnosti Povodí Odry, státní podnik na trhu

Vymezení trhu

Cenový kontrolní orgán nejprve zjišťoval, zda se společnost Povodí Odry, státní podnik, v pozici prodávajícího nalézá ve výhodnějším hospodářském postavení. Vycházel z toho, že základem této právní úpravy v zákoně o cenách, obdobně jako u zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů, článku 82 Římské smlouvy spolu s dalšími ustálenými pravidly hospodářské soutěže, je shodné. Pojem dominantního postavení není definován přímo v textu článku 82 Římské smlouvy, ale byl vymezen až později v judikatuře Soudního dvora jako hospodářsky silné postavení, které subjekt má a které mu umožňuje, aby zabraňoval efektivní soutěži, protože mu dává takovou ekonomickou sílu chovat se do značné míry nezávisle na svých konkurentech, dodavatelích nebo odběratelích a spotřebitelích. Pro dominantní postavení na trhu je rozhodujícím kritériem podíl na trhu (při posouzení výhodnějšího hospodářského postavení dle zákona o cenách je nutno hodnotit i jiná kritéria).

Důvodem tohoto přístupu je skutečnost, že žádné jiné omezení volného sjednávání cen nemůže v tržně orientované společnosti připadat v úvahu. Znamená to tedy, že pojem výhodnějšího hospodářského postavení je ve své podstatě totožný s pojmy použitými v evropském právu. **Výhodnějším hospodářským postavením se rozumí dle ustanovení § 2 odst. 4 zákona o cenách takové hospodářské postavení na daném trhu, na kterém není kontrolovaná osoba vystavena podstatné cenové soutěži.** Takové postavení totiž umožňuje prodávajícímu při sjednávání ceny chovat se do značné míry nezávisle na ostatních účastnících trhu a poskytuje mu možnost nebo příležitost ke zneužití výhodnějšího hospodářského postavení. Zpravidla se jedná o takový subjekt, který disponuje značnou ekonomickou silou na příslušném trhu, která mu umožňuje bránit udržování účinné cenové soutěže a tím i uplatňovat cenovou strategii pro něj výhodnou, tzn. v případě prodávajícího snahu uplatňovat cenu vyšší než cenu obvyklou.

Z výše uvedených důvodů se cenový kontrolní orgán soustředil na vymezení relevantního trhu ze všech základních hledisek, tj. z hlediska věcného, územního a časového a na posouzení, jaké postavení na příslušném trhu zaujímá společnost Povodí Odry, státní podnik, jako prodávající.

Věcné hledisko

Pro posuzování věcného hlediska příslušného trhu je, kromě věcné specifikace daného zboží (v tomto případě služby), rozhodující zastupitelnost obchodovaného zboží z hlediska jeho užití. Aby bylo možno učinit závěr, že trh určitého zboží je dostatečně odlišný od trhu s jiným zbožím, musí se jednotlivé druhy zboží (resp. služby) na každém z trhů odlišovat takovými specifickými vlastnostmi, které je činí nezaměnitelnými s jinými druhy zboží (resp. služby).

Z hlediska věcného existuje několik forem pronájmu pozemků. Je tedy nutno tyto formy odlišit a zdůvodnit, do jaké míry je daný druh zboží vystaven konkurenci shodného, porovnatelného nebo zastupitelného zboží.

Pronájem pozemku v jednotlivých lokalitách pro vodní díla představuje specifickou formu, kdy na rozdíl od jiných forem pronájmů (např. bydlení, zahrádkaření nebo jiné) není právní judikatura ustálená. Malá vodní díla jsou realizována zpravidla na pozemcích, které spravuje příslušné povodí, investor však musí mít uzavřenou smlouvu s konkrétním povodím, aby mohl stavbu realizovat a využívat energetický potenciál daného vodního toku.

Podle nového občanského zákoníku, pro vodní díla z hlediska tohoto pohledu, je držena zásada superficies solo cedit, to znamená, že povrch ustupuje pozemku. Jinými slovy je pak marná snaha o důsledné oddělení soukromého a veřejného práva.

Zejména v judikatuře Nejvyššího soudu je zdůrazňována myšlenka terminologické nejednoty, nestejnosti práva veřejného a soukromého. To nepřísluší cenovému kontrolnímu orgánu hodnotit a rozporovat.

Takže shrnuto, z pohledu věcného, cenový kontrolní orgán si ze získaných poznatků učinil následující závěr:

přesto, že MZe ČR (pozn. Ministerstvo zemědělství ČR) dlouhodobě zastává jiný názor oproti judikatuře Nejvyššího soudu, a nepovažuje z hlediska soukromého práva a ani z hlediska vodního zákona za samostatné věci vodní díla, z hlediska cenových předpisů bylo cenovým kontrolním orgánem učiněno hodnocení s následujícím výsledkem.

Z hlediska věcného byla posuzována samostatná věc na základě těchto kritérií:

- 1) **účelnost** – z tohoto hlediska je zapotřebí se vypořádat s otázkou, komu samostatná věc slouží a pro koho je určena (jinými slovy zda slouží a byla postavena ve veřejném zájmu či nikoliv) – v tomto daném případě při stavbě MVE se zjevně nejedná o veřejný zájem, ale o soukromý zájem konkrétních osob za účelem dosažení zisku z provozování těchto zařízení; pro úplnost je nutno dodat, že tyto zdroje tvoří pouze zlomek potencionálních zdrojů výroby elektrické energie, když na území ČR jsou rozhodující tepelné a jaderné elektrárny a dále v menší míře jiné obnovitelné zdroje (např. energie vyráběná prostřednictvím velkých vodních elektráren nebo solárních a větrných elektráren);
- 2) **ovladatelnost** – musí být možnost s potenciální věcí (tzn. MVE) nakládat – opět je to v rovině soukromého práva a v rámci uzavřených smluv, pronájem pozemků s tím souvisejícím je rovněž řešen v rámci uzavřených smluv (ten lze pronajímat, přenechat jinému nájemci nebo smluvní vztah ukončit);
- 3) **vymezitelnost** – musí být rozpoznatelná (přesně a jednoznačně určená) v daném případě jsou stavba MVE i pronajaté pozemky vymezeny v katastru nemovitostí na příslušných listech vlastnictví a jsou nezaměnitelné s jinou věcí nemovitou – tzn. je to jednoznačně vymezitelné podle údajů z katastru nemovitostí a doložitelné i z uzavřených smluv;
- 4) **výsledek stavební činnosti** (to je již v kompetenci stavebních odborů městských úřadů podle příslušných právních předpisů), které stanoví rozsah díla (MVE).

Na základě všech dostupných informací dospěl cenový kontrolní orgán k závěru, že **malá vodní díla (resp. MVE) lze vymezit a pronájem pozemků s tím souvisejících nelze oddělit**

a je možno ceny těchto pronájmů zhodnotit podle zákona o cenách. Z hlediska věcného tudíž nenastal žádný důvod, aby tyto věci neproověřoval a nekontroloval.

Územní (geografické) hledisko

Územním hlediskem se rozumí oblast, v níž jsou u daného druhu zboží dostatečně homogenní soutěžní podmínky a která se tak zřetelně odlišuje od jiných oblastí. Trh se z tohoto hlediska posuzuje s ohledem na dostupnost věcně vymezeného zboží z pohledu teritoriální dosažitelnosti prodávajícího (pronajímatele) a kupujícího (nájemce).

Přitom je nutno vymezit a zkoumat geografický rozměr oblastí, ve které je dané zboží (v tomto případě služba) při obvyklých smluvních podmínkách dostupné. Významným kritériem pro posouzení trhu **z hlediska územního je přitom právě věcně vymezený druh zboží (resp. služby)**. V této souvislosti je možno rozlišovat trh celorepublikový (ve smyslu ustanovení § 1 odst. 1 zákona o cenách), regionální nebo lokální, přičemž lokálním nebo regionálním trhem může být teritorium různého územního rozsahu. Jedním z rozhodujících faktorů pro územní vymezení trhu je dostupnost dané služby pro nájemce.

Lze konstatovat, že v tomto případě existuje provázaný vztah mezi nabídkou a poptávkou těchto příležitostí, ale meze pro zájemce se v tomto směru nekladou.

V případě povodí Odry je to následující:

1. řeka Odra pramení v Oderských vrších, na území ČR do ní vtéká několik řek (Ostravice, Opava, Olše a další);
2. protéká Ostravou, Opolem, Wrocławí, Szceczinem, a tvoří hranici mezi Polskem a Německem, ústí do Baltského moře;
3. na území ČR dosahuje délky pouze cca 112 km, přičemž její celková délka je téměř jeden tisíc km.

Z uvedených geografických dat lze pouze vymezit relevantní trh spravovaný Povodím Odry, s.p., ač je to omezeno pouze na tuto lokalitu. O jiném území (v Polsku ani v Německu) nejsou dostupné relevantní informace.

Z hlediska územního sice trh probíhá na teritoriu celé České republiky, resp. celé Evropy, v tomto případě však musí být vymezen lokální trh představující region spravovaný Povodím Odry, s.p. Ten se zřetelně odlišuje od jiných popsaných oblastí a to zejména tím, že má jinou velikost vodního toku a s tím související průtok, jinou délku spravovaného toku řeky, jiný profil vodního toku a z toho vyplývající jiný energetický potenciál ke stavbě malých vodních děl. Srovnatelné mohou být jen ostatní povodí, které se na území ČR nacházejí a tvoří porovnatelné, nikoliv totožné, lokální trhy. **Lokální trh v rámci Povodí Odry, s.p. tedy nemůže být vymezen jinak.** Malá vodní díla si podle zjištění cenového kontrolního orgánu na území ČR může postavit kdokoli za daných legislativních podmínek a uzavřené smlouvy s příslušným povodím.

Ze všech výše uvedených důvodů cenový kontrolní orgán vymezil v rámci ČR lokální trh pouze na oblast, kde kontrolovaná osoba spravuje povodí Odry a kde se malá vodní díla (resp. MVE) v této lokalitě nacházejí. Přitom cenový kontrolní orgán při srovnání uplatňovaných cen posuzoval z hlediska cenových předpisů i ostatní povodí v rámci ČR a to podle srovnatelných parametrů.

Časové hledisko

Časové hledisko příslušného trhu je dáno obdobím, ve kterém se příslušné věcně a územně vymezené kontrolované zboží (v tomto případě služba) uplatňuje na trhu. Kontrolované období bylo stanoveno od roku 2016 do roku 2018. Byla vzata v úvahu i skutečnost, že do tohoto kontrolovaného období zasahují i smlouvy o pronájmů pozemků uzavřené v minulosti, v tomto kontrolovaném období platné, které byly pouze valorizované o inflaci dle sjednaných smluvních podmínek.

Postavení prodávajícího na vymezeném trhu

Tržní podíl

Tržní podíl je sice klíčovým indikátorem síly soutěžitele na trhu, ale i přes značnou váhu tohoto kritéria je nutno posuzovat další kritéria, která nemusejí mít samostatně určující váhu, tato je nutno vždy posuzovat komplexně. Při hodnocení tržních podílů nelze odhlédnout od evropského soutěžního práva, podle kterého platí, že předmětem hodnocení je celá tržní struktura, tzn., že je nutno zkoumat nejen tržní podíl samotné kontrolované osoby, ale rovněž tržní podíly a strukturu jeho konkurentů na opačné straně trhu. Samotná hodnota tržního podílu rozhodujícím a nezpochybnitelným kritériem dominance (v tomto případě výhodnějšího hospodářského postavení) nebývá. Přesto, v případě zjištěných výrazně vysokých nebo výrazně nízkých podílů, lze v judikатурní praxi i literatuře nalézt náznaky vyhodnocení těchto tržních podílů při eliminaci hodnocení dalších kritérií. Hodnoty nad 75% zastávané po období několika let (minimálně tří) jsou hodnoceny jako průkazné samy o sobě. Stejně tak hodnoty pod úrovní 10% byly opakovaně zhodnoceny jako dominance vylučující. V pásmu mezi těmito hodnotami pak kontrolní orgány přistupují ke komplexní analýze, při vědomí potřeby co možná nejvíce předvídatelných, jasných formulovaných pravidel.

Při posuzování tržního podílu kontrolované osoby na takto vymezeném lokálním trhu (tzn. z hlediska věcného, územního i časového) byly převzaty v jím spravovaném povodí údaje o počtu a výši nájemného malých vodních elektráren vč. pozemků od kontrolované osoby (vždy se jedná o nájem pozemků pro stavbu MVE nebo její části či příslušenství a následného provozování). V rámci provedené analýzy byly zjišťovány tržní podíly i v jiných povodích v rámci ČR a cenový kontrolní orgán musí konstatovat, že v jednotlivých povodích na lokálních trzích se vždy jedná o dominantní postavení (resp. monopolní postavení) prodávajícího, resp. pronajímatele, a nemá smysl dále zjišťovat tržní podíly. **Ty jsou na všech povodích 100%**, poněvadž nikdo jiný, než správce povodí, nemá pravomoc uzavřít smlouvu o pronájmu pozemků pro stavbu a provoz těchto malých vodních elektráren. Počet malých vodních děl je v jednotlivých povodích srovnatelný.

Hospodářské postavení, kterého lze teoreticky zneužít, má tedy každý prodávající, nikoliv jen dominant. Je však zřejmé z povahy věci, že prodeje za extrémně vysokou cenu se může domáhat jen takový prodávající, jenž má vůči kupujícímu určitou vyjednávací sílu. Podíl na trhu však není jediným faktorem ovlivňujícím postavení prodávajícího na příslušném trhu. Je proto potřeba prověřit další podmínky hodných zřetele uvedené v ustanovení § 2 odst. 4 zákona o cenách.

Objem prodaného zboží (služby)

U všech prověřovaných smluv se jednalo o nájem pozemků za účelem výstavby MVE, nátok na MVE, výtokový objekt a úprava koryta v rozsahu trvalého záboru a plocha potřebná k provozu nadzemní části MVE v rozsahu trvalého záboru. Tyto faktické údaje vycházejí zpravidla z odborných znaleckých posudků a cenový kontrolní orgán je nehodlá rozporovat. K tomu je nutno dodat, že rozsah nájmu závisí v prvé řadě na tom, zda nájemce realizuje stavbu kompletně na pozemcích státního podniku či primárně na svých či jiných cizích pozemcích (součástí stavby jsou tak pouze příslušenství MVE jako je vtok, výtok a pod). Samotný rozsah nájmu je stanoven na základě požadavku budoucího nájemce v souladu s předloženou projektovou dokumentací. V tomto směru není možné provést relevantní srovnání jednotlivých nájemních smluv, neboť vždy záleží na konkrétním profilu vodního toku a energetickém potenciálu, který vychází z žadatelem zpracované a předložené projektové dokumentace.

Hospodářská a finanční síla

Podle stěžovatele je Povodí Odry státním podnikem, jehož zakladatelem je Ministerstvo zemědělství (dále MZe). To je zakladatelem i dalších státních podniků (vyjmenovaných výše), které vykonávají správu jednotlivých povodí, čímž společně vytvářejí unikátní postavení. V tom mu musí cenový kontrolní orgán přisvědčit. Existuje však zákon č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, který to takto určuje. To však nezakládá v žádném případě hospodářské postavení všech povodí jakožto jediného subjektu. Zde je potřeba odlišit, jakou část povodí spravují a zda postupují v souladu se zákonnými opatřeními a směrnicemi MZe. V tomto případě nelze vůbec uvažovat o společné hospodářské a finanční síle všech státních podniků na území ČR, natož pak v Evropě. Přitom pronájem pozemků a platba za energetický potenciál z MVE představuje pouhý zlomek příjmu u jednotlivých povodí. Rozhodující příjmy jsou platby za odběr povrchové vody vodohospodářskými společnostmi a průmyslovými podniky, které tuto vodu odebírají.

Překážky pro vstup na trh pronájmu MVE

Cenový kontrolní orgán se zabýval při hodnocení hospodářského postavení kontrolované osoby i právními nebo jinými překážkami možného vstupu dalších zájemců (soutěžitelů) na vymezený relevantní trh pronájmu MVE. Žádné takové nebyly zjištěny, jednotlivá povodí postupují v souladu se zákony platnými na území ČR (zákon č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 305/2000 Sb., o povodích, a souvisejících právních předpisů) a každému zájemci o stavbu a provozování MVE je tento postup umožněn, pokud nejsou jiné překážky (např. technické, technologické, vodohospodářské a jiné) pro vstup na trh.

Překážky na straně stávajících nájemců

Cenový kontrolní orgán posuzoval i možnost výskytu překážek, které by mohly dosavadním nájemcům i novým potencionálním nájemcům MVE z jejich pohledu znesnadnit přechod k jinému poskytovateli této služby.

Ani takové překážky nebyly nalezeny. Současní i budoucí nájemci za účelem výstavby a provozování MVE nejsou ze strany pronajímatelů jakkoliv motivováni, vždy se jedná o jejich počin a svobodné rozhodnutí. Maximální délka pronájmu je pouze omezena pravidly, která státnímu podniku stanovuje zakladatel, tj. MZe. V současné době je to maximálně 30 let. Energetický potenciál MVE vychází z parametrů konkrétního profilu vodního toku a nájemce si konkrétní místo pro stavbu MVE dle vlastního rozhodnutí vybíral, přičemž hodnoty energetického potenciálu jsou stěžejní pro projektovou dokumentaci a znalecký posudek pro konkrétní stavbu.

Horizontální a vertikální propojení

Z uvedeného vyplývá, že žádné vertikální propojení u kontrolované osoby není možné, protože je řízená státem a je státním podnikem. Kontrolovaná osoba žádnou jinou dceřinou společnost neovládá a fakt, že je řízena státem, jakožto i ostatní povodí, nesvědčí ani o horizontálním propojení s jiným povodím, neboť každé povodí působí na svém území samostatně.

Výsledek zjištění hospodářského postavení společnosti Povodí Odry, s.p. na trhu

Podle získaných informací (v tomto případě o poskytované službě), zjištěných tržních podílů, hospodářské a finanční síly, právních a jiných překážek vstupu na trh vystupuje společnost Povodí Odry, s.p. v pozici prodávajícího (poskytovatele služby), který není vystaven podstatné cenové soutěži, a proto na vymezeném lokálním trhu povodí Odry na území ČR zaujímá výhodnější hospodářské postavení ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 zákona o cenách.

Analýza možného zneužití výhodnějšího hospodářského postavení společnosti Povodí Odry, s.p. na trhu

Sjednávání cen

Dle ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, prodávající ani kupující nesmí zneužít svého výhodnějšího hospodářského postavení k tomu, aby získal nepřiměřený majetkový prospěch.

Podle získaných informací ze všech povodí bylo zjištěno, že cena pronájmu MVE se vždy odvíjela od záboru pozemku (při stavbě nebo provozování) a energetického potenciálu. Ceny pronájmu se zřetelně liší a nelze je tudíž porovnat aritmeticky. Např. u povodí Labe je to příkladně od pouhých 333 KW potenciálu až do 4444 KW. Zábory pozemků v Povodí Vltavy představují v průměru 444 Kč/m²/rok, přitom však podle záborů cena za m² kolísá od 333 Kč až po 1 444 Kč za rok a souvisí s lokalitou a lukrativností pozemku. Obdobně je to i u jiných povodí. Ceny přitom vycházejí z vnitropodnikových ceníků, stanovených zakladatelem, což je MZe. Ceník Povodí Odry MZe neschvaluje, schvaluje však individuálně každou smlouvu týkající se MVE před jejím uzavřením, a to včetně ceny nájmu.

Kromě toho je ve většině případů u pronájmu pozemků k MVE zpracován nezávislý posudek soudního znalce, který tento postup při stanovení cen pronájmu MVE a pozemků s tím spojených potvrzuje. Nebyl zjištěn případ, který by se tomuto postupu výrazně vymykal, a to ani v případě podání stěžovatele, který se domáhá snížení ceny za pronájem pozemku.

Kontrolovaná osoba podle ceníku služeb a výkonů (v letech 2016 až 2018) **uplatňovala ceny nájemného z pozemků** [redacted], v opačném případě používala následující postup:

- po dobu stavby MVE bylo roční nájemné vypočteno [redacted];
- od uvedení MVE do provozu (po nabytí právní moci stavebního povolení) bylo nájemné stanoveno individuálně podle [redacted];
- nájemné MVE na pozemcích nepatřící s právem hospodařit pro kontrolovanou osobu bylo zřetelně odlišeno a [redacted];
- ceny uplatněny v ověřovaných smlouvách odpovídaly předmětným ceníkům (ceníky a smlouvy jsou součástí spisu cenového kontrolního orgánu).

Cenový kontrolní orgán tudíž podle shora uvedeného již dále neprováděl srovnávací analýzu všech sjednaných cen, neboť pro mnoho rozdílných parametrů, které cenu ovlivňují, by byly shromážděné údaje neporovnatelné a tato analýza by vedla k nesprávnému úsudku o skutečném stavu věci (tzn. sjednané konkrétní ceny). Ověřil pouze výši cen podle jednotlivých smluv a na základě toho cenový kontrolní orgán dospěl k názoru, že v případě pronájmu MVE (tzn. příslušenství MVE jako je vtok, výtok apod. a pronájem pozemků s tím souvisejících) v dané lokalitě, je to vždy individuální záležitostí zájemce o pronájem příslušného pozemku. Nájemce se podle vlastního uvážení může svobodně rozhodnout, zda uzavře na základě nabídky jednotlivých povodí smlouvu o pronájmu MVE a pozemků, či nikoliv. V případě sporu při neplnění podmínek smlouvy se pak může jedinečně obrátit na soud. Z hlediska cenových předpisů nebylo zjištěno porušení § 2 odst.3 ZoC.

III. Závěr

Poslední kontrolní úkon předcházející vyhotovení protokolu o kontrole:

Poslední kontrolní úkon byl proveden dne 10.1.2020 vyhodnocením všech předložených a převzatých podkladů k provedení cenové kontroly.

Zjištěná porušení zákona:

Provedenou kontrolou dodržování ustanovení § 2 odst.3 zákona o cenách a navazujících cenových předpisů při pronájmu pozemků (pro stavbu a provoz MVE) v období let 2016 až 2018

Poučení

Proti kontrolním zjištěním uvedeným v protokolu o kontrole může dle ustanovení § 13 odst. 1 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), v platném znění, podat kontrolovaná osoba námitky, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole. Námitky lze podat u Specializovaného finančního úřadu, Oddělení cenové kontroly IV na adrese Jurečkova 940/2, 700 39 Moravská Ostrava. Námitky se v souladu s ustanovením § 13 odst. 2 kontrolního řádu podávají písemně a musí z nich být zřejmé, proti jakému kontrolnímu zjištění směřují, a musí obsahovat odůvodnění nesouhlasu s tímto kontrolním zjištěním. V souladu s ustanovením § 18 písm. a) kontrolního řádu se může kontrolovaná osoba práva podat námitky vzdát.

Všechny originály podkladů zapůjčených pro výkon kontroly byly kontrolované osobě vráceny.

Protokol vyhotoven v rozsahu 9 stran.

vedoucí kontrolní skupiny

člen kontrolní skupiny

Seznam příloh:

nejsou uvedeny

Rozdělovník:

- 1) Specializovaný finanční úřad, Oddělení cenové kontroly VII
- 2) Povodí Odry, státní podnik